

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Ameryka.]

Podług wiadomości z Buenos-Ayres do d. 22. Lutego, Jenerał la Valle pobit w kraju stronictwo przeciwników swoich pod niejakim Molina, których w doniesieniach o tym wypadku zowią »bandytami południowymi;« sam Molina radował się niecierzą. Zdaje się, że ci przeciwnicy zamysłali inny rząd zaprowadzić, albowiem mieli z sobą dwóch Ministrów wojny; obadwa wzięci w niewolę; jeden z nich, Mesa, przed sądem wojenny stawiony i przez tenże na śmierć skazany, został rozstrzelany. La Valle sam wyruszył na północ ku St. Fe i Kordowie, zostawiwszy na południu znaczną siłę.« Oficer, który w d. 21. Lutego od niego przybył, przywiózł wiadomości z Tandil z d. 29. i 30. Stycznia, donoszące o zburzeniu dwóch indyjskich wsi, przyczem wzięto w niewolę 300 niewiast i dzieci. Klęska Moliny, w której utracił 500 ludzi, zaszła w d. 7. Lutego pod Palmita. Słychać że Santa - Fe czyniło propozycyje pokoju, i że Paraguaj uzbraja się przeciwko Buenos-Ayres.

(G. W.)

Zjednoczone Stany Ameryki północnej.

Wiadomości z Washingtonu donoszą pod d. 15. Marca :

W tych dniach znamienitsi Obywatele Washingtonu wyprawili ucztę P. Clay, który przez kilka lat był Prezydentem Izby deputowanych a pod Prezydentem Zjed. Stanów, P. Adams, Sekretarzem Stanu, na którym to urzędzie po wyniesieniu na Prezydenta Jenerała Jackson zastąpił go Van Buren.

Po spełnieniu w czasie wspomnianej ucztę różnych toastów, miał P. Clay mowę, z której następujących miejsc udzielamy :

»Opierałem się wyborowi nowego Prezydenta, albowiem sądze, że nie posiada doświadczenia, ani charakteru, ani przymiotów jakie Prezydent naszych Zjednoczonych Stanów mieć musi. Sprzeciwiałem się jego wyborowi, ponieważ był tylko owocem wdzięczności za jego wojskowe zasługi. W tym wyborze uważałem smutną przepowiednię nieszczęśliwej przyszłości dla naszej młodej Rzeczypospolitej. Dzieje przeszłości napełniły duszę moję bojaźnią; istotnie wrażenie to

nie znikło z powodu najnowszych zdarzeń w naszej Ameryce. Nie jestże godnem uwagi, że z ośmiu z dziewięciu Państw niepodległych Ameryki, ośmiu Jenerałów stanęło na czele rządu lub zostało postawionych.« Jenerał Lavalle, z mocą obalit Rzeczpospolitą nad rzeką la Plata. Jenerał Santa-Cruz jest na czele Rzeczypospolitej Boliwii. Pałkownik Pinto, ma najwyższą władzę w Chili, Jenerał Lamar w Peru a Boliwar w Kolumbii.«

»Srodkowa Ameryka, rozdzierana wojną domową, podpadała na przemianę pod jarzmo stronictwa wojskowego. W Meksyku, Pedraza, Kandydat cywilny narodu miał większość głosów do Prezydentury. Bunt oddał władzę w ręce Jenerała Guerreiro. Działa twierdz i wrzaski ludu oznajmiły nam w d. 4. Marca, że Jenerał powołany został do steru naszego rządu; szczęśliwie od naszych sąsiadów nie widzieliśmy, aby dziła przemoc kierowała wyborami. Przynajmniej formy naszej Konstytucyi niebyły w tej walce naruszone.«

»Większa liczba obywateli niepoznawała niebezpieczeństw, które ja przewidywałem, i powołała do najwyższej władzy człowieka, który nie miał za sobą innego do urzędu Prezydenta prawa, jak tylko tryumf wojenny.«

»Pęten uszanowania ku większości, która Jenerała Jacksona swoim głosem zaszczyliła, ograniczam się na życzeniu: Bogdajby pod jego Prezydencyją, nie zostały poświęcone wielkie interesy naszej ojczyzny, zewnątrz i wewnątrz; bogdajby instytucyje nasze były nienaruszone i szczęście moich współobywateli codziennie wzrastało!«

(D. A.)

Portugalija.

Gazeta codzienna francuzka z d. 27. Kwietnia wyraża: »Przez Londyn otrzymaliśmy Gazetę nadworną Lizbońską włącznie do d. 11. Kwietnia. W ostatnich Numerach tejże gazety czytamy, że Dom Miguel w towarzystwie swoich dostojnych siostr, udał się w d. 10. Kwietnia do Kościoła patrijarchalnego Lizbońskiego na żałobne nabożeństwo za Papieża Leona XII., a potem z obiema Infantkami odwiedził Xiężnę Brazylijską, Donnę Maryję Franciszkę Benedyktę. — To krótkie doniesienie gazety Lizbońskiej, wskazuje na nowo miarę zaufania, na jakie opowiadania Dzien-

ników liberalnych zasługują. Pisma te, utrzymywały nasamprzód, że Dom Miguel zabił siostrę swoją Izabellę; potem mówiły, że ją kazał wtrącić do więzienia, a nakoniec, że ją kazał osadzić w klasztorze. Teraz widzimy, jak uważać te kłamstwa, [które od kilku tygodni nawet większa część gazet Niemieckich umieszczała. Cała Liżbona była świadkiem, jak brat i siostry znajdowali się na obrzędzie kościelnym, i jak potem odwiedzili ciotkę swoją.] (D. A.)

Hiszpanija.

Podług Kuryjera Londyńskiego, przedstawienie król, ekonomicznego towarzystwa przyjaciół krajo, podane Królowi w d. 23. Grudnia r. z., dało powód, że Kadyx (jakeśmy doniesli) został wolnym miastem ogłoszony. To przedstawienie skreśliło wszystkie ofiary, które Kadyx poniósł, tudzież wierny obraz cierpień i niedostatków, jakich miasto i handel doznawały. Poczem odpowiedziało towarzystwo na zarzuty uczynione przeciwko zrobieniu miasta wolnym portem, że to jak mniemano zniszczy fabryki kraju. Powiedziano, że w terazniejszym stanie Gibraltar więcej nie równie czyni szkody fabrykom hiszpańskim, niżeli mogłoby to jaki port wolny uczynić. Wyrok król. ogłaszający Kadyx wolnym miastem datowany pod d. 21. Lutego 1829 składa się z 8 artykułów. Wspomniane towarzystwo Kadyckie przestało potem do Króla ad.es dziękczynny datowany pod d. 1. Marca. (G. W.)

Wielka Brytania i Irlandyja

Kupcy prowadzący handel w Amryce podali prośbę do Hr. Aberdeen, w której żądają, aby rząd angielski skłonił Hiszpaniją do uznania rzezyzospolitych amerykańskich.

Składy zapasów nad król. Doko (porty dla okrętów) mają być zwiedzzone i raport w tej mierze do d. 25. Czerwca przesłany. W tym celu mianowani są do Portsmouth i Plymouth Komisarze.

Lady Alin Gordon najstarsza córka Hr. Aberdeen z pierwszego małżeństwa umarła w d. 21. Kwietnia w Londynie w dwudziestym roku swojego życia.

Kuryjer, uczyniwszy uwagi nadtem, że nie tylko w Anglii, lecz we wszystkich Państwach europejskich mianowicie we Francyi użalają się na żatamowanie handlu, kończy artykuł swój w sposobie następującym: Zazdrość, z jaką każdy kraj patrzy na handel zagraniczny kraju sąsiedniego, nie tylko jednemu ale wszystkim szkodzi. Niembżemy pojąć, dla czego nieprzychodzą do skutku między wszystkimi europejskimi Państwami traktaty handlowe, oparte na zasadach liberalnych;

wszystkie systemata zakazujące jakie teraz istnieją, które tylko handel potajemny wspierają, powinnyby takie traktaty nobylić. Środek który proponujemy, wprawdzie tylko wczęści przyniosłby dobroczynne skutki, lecz zanim będzie uniwersalny zaradczy środek wynaleziony, niepowinniśmy odrzucać choć w części zaradzającego.»

W Leicesterze odbyło się niedawno zgromadzenie Obywateli, na którym uchwalono, prosić najusilniej Parlament o zniesienie terazniejszego prawa zbożowego. Prezydent zgromadzenia, P. Bailey, starał się w mowie swojej wykazać zródło i zgubną naturę tego prawa, nciążającego tabiami opłatami i pierwsze i najpotrzebniejsze artykuły żywności. Inny mówca nazwał właścicieli gruntu i monopolistów zboża najgłówniejszymi nieprzyjaciółmi klasy pracowitej w Anglii. « Oni, rzekł on, błogostawieństwo nieba zamienili w przekleństwo i zatruli zródła naszego szczęścia! » — Trzeci mówca (P. Liley) powiedział: »Brytańczyco! Jeżeli nie wygasły w sercach waszych miłość, wolność i przemysł, jeżeli duch publiczny i miłość ojczyzny niepożegnały się z tą wyspą i nieuciekły na ląd stały, jeżeli was jeszcze obchodzi wasze i waszych potomków szczęście, połączcie się i oddalcie przesady i ducha stronnictwa na stronę, i gdy Izby prawodawcze waszej prośby nie wysłuchają, złożcie ją u nóg Tronu, i żądajcie, by prawom waszym z dobrodziejstwa konstytucyi angielskiej wypływającym zadosć uczyniono.» Poczem jeszcze niejaki P. Miller mówił mocno przeciwko Ministrom i reprezentantom ludu, którzy jego prośb nie słuchają. — Kuryjer nagania bardzo to Zgromadzenie.

W d. 4. Kwietnia odbyło się zgromadzenie tajny rady.

Dziennik *Morning Chronicle* mówi, iż nie ma podobieństwa, aby Xiążę domu królewskiego wszedł do Admiralicji w skutek ostatnich zdarzeń.

Z Dublina donoszą: W skutek ukończonej sprawy katolickiej, zaszło tu wiele uderzających odmian; tymczasem nic nie jest tak nadzwyczajnego jak odmieniony sposób myślenia klubu brunszwickiego względem P. O'Connella. Podczas gdy się użalają na swoich mówców politycznych, którzy ich opuścili, porównują oni wierność P. O'Connella ku jego stronnictwu; i teraz gdy między wiodącymi spory stronnictwami wielka sprawa załatwiona została, gotowi są, gdy będą przedsiębrane środki dążące do ogólnego dobra, przyczem każdego wyznania ludzie działać mogą, postawić go na czele. Słychać nawet, że go wezwą, iżby się pozwolił umieścić na ich liście wyborowej. To przynajmniej pewna, że każdy Brunszwiczanie będzie wołał bardziej P. O'Con-

nella, niżeli P. Grattan. Podpisy dla pierwszego szybko p stępują.

Kuryjer z d. 25. Kwietnia donosi: Większa część *Gazet Angielskich* umieściła artykuł, podług którego statek parny z Kapitanem Hanchett (podług innych podania ze znanym Sidney Smith) wyjdzie pod żagle z Anglii i że ten ma być przeznaczony na dowódcę floty Tureckiej przeciwko Rossyjanom. Kuryjer oświadcza, że twierdzenie to jest bezzasadne, i że na liście siły morskiej Angielskiej nie znajduje się Kapitan nazwiskiem Hanchett. (D. A.)

Francyja.

W d. 25. Kwietnia przyjmował Król na prywatnym posłuchaniu Hr. Pozzo di Borgo, Posła Cesarza Jmci Rossyjskiego na Dworze Francuzkim.

Dnia tego samego przyjmował Król także Prezydenta i Sekretarzy Izby Deputowanych, którzy mieli zaszczyt złożyć Monarze projekt do prawa względem uposażenia Izby Parów dniem wprzód przez też przyjęty.

W d. 24. Jego Król. Wysokość Delfin dał prywatne posłuchanie Kapitanowi fregaty P. Legourant de Tremelin, który niedawno powrócił z podróży około świata na fregacie królewskiej la Bayonnaise.

Dwór zamysłał w pierwszych dniach Maja wyjechać z Paryża do zamku St. Cloud.

Izba Parów na posiedzeniu swoim w d. 27. Kwietnia rozpoznawała kodeks wojskowy karzący aż do 75go artykułu.

Izba Deputowanych słuchała w d. 27. Kwietnia zdania sprawy z projektu do prawa względem uregulowania kredytu uzupełniającego za rok 1828.

Na tém samém posiedzeniu, przyjęła Izba większością 264 głosów przeciwko 8, projekt do prawa, dotyczący się przebitcia dawniej złotych i srebrnej monety 6 i 3 talerów liwrowych, 24, 12 i 6 sous, jakoteż sztuki złote po 48, 24 i 12 liwr.

Admirał de Rigny przybył do Paryża. Xiążę d'Avaray, najstarszy w Izbie Parów, zmarł w zamku swoim pod Tours w 89tym roku życia.

W d. 20. Kwiet. zawinął do Toulonu król. bryg *Daphne*. Przybywa ón z Nawarynu, zład wypłynął w d. 23. Marca i przywiózł rządowi depesze. (D. A.)

Państwo Papiezske.

Jego Świątobliwość mianował Monsgr. Polidori dotychczasowego Sekretarza Konsystoryjum, który podczas *Conclave* sprawował obowiązki Sekretarza Stanu, Sekretarzem Kongregacyi do

examinu Biskupów a Monsgr. Grimaldi, Sekretarzem Konsuly.

Dziennik Rzymski zawiera sprostowanie dawniej umieszczonej wiadomości, że Jego Świątobliwość od roku 1808 do 1814. bawił we Francyi. Ojciec Ś., podówczas Biskup w Montalto, bawił na przemianę w Pawii, w Mantui i w Medyolanie.

Król. Francuzki Posel przy W. Porcie Jenerał Hr. Guilleminot przybył do Rzymu z Neapolu. Słychać, że tylko kilka dni zabawi w Rzymie, potem powróci do Neapolu, a z tamtąd uda się do Konstantynopola. (D. A.)

Królestwo Obojój Sycylii.

Postanowienie król. z d. 7. Kwietnia przez trzech Ministrów podpisane, w *Gazecie* urzędowej umieszczone, przepisuje: Synowie i córki Króla, wnuki i prawnuki, płci obojój linii męskiej; bracia Króla, tych dzieci, wnuki i prawnuki płci obojój, linii męskiej, nakoniec siostry, wujowie i ciotki Króla, bez różnicy wieku, nie mogą wchodzić w śluby małżeńskie bez pozwolenia Króla. Każdy związek małżeński bez tego potwierdzenia jest prawnie żaden i nieważny. Takim samym sposobem wyżej wymienione osoby bez potwierdzenia król. nie mogą dóbr nieruchomych, gdy takowych z własnych pieniędzy nabyli, zastawiać, darować, sprzedawać, kapitałów oddawać, pieniędzy pożyczać; słowem, żadnego nie czynić kroku, gdzie Korona jest współinteresowana. (G. W.)

Szwecyja i Norwegija.

Wielkhorządca Plater powróci niebawem na swoje posadę do Norwegii. Ponieważ wyboi reprezentantów do Stortinga, który się zebrać ma w Krystyanii, są nie daleko, zatem obecność Hrabiego potrzebna jest względnie ułożenia propozycji, które Stortingowi przedłożone będą.

Podług wiadomości z Grisslehamn z d. 14. z. m., jeszcze był mocny lód na morzu atlantyckiem, a poczta z Finlandyi i do Finlandyi z Petersburga po takowym chodziła (D. A.)

Królestwo Polskie.

Gazety Berlińskie donoszą z Warszawy z d. 29. Kwietnia: NN. Cesarstwo Ichmość przybędą w d. 14. Maja do Jabłonny, 4 mile od Warszawy, a dnia następującego odprawią uroczysty wjazd do stolicy. — JJ. CC. WWys. W. Xiążę Następca Tronu i W. Xiążę Michał są także spodziewani. Orszak Cesarzski będzie równie świetny, jak i liczny. (D. A.)

JW, Jenerał dywizyi Stefan Hr. Grabowski,

Minister Sekretarz Stanu, przybył do Warszawy
d. 5. Maja z Petersburga. (K. W.)

Rossyja.

Cesarz Jmé Rossyjski mianował Kawalerem
Polskiego Orła białego, Bazylego Kunikowa, nad-
zwyczajnego Posła na Dworach: Drezdeńskim,
Kasselskim, Hannowerskim, Weimarским, Olden-
burgskim i Meklenburgsko-Szweryńskim. (P. Ku-
nikow umarł w d. 24. Kwietnia w Dreźnie.)

J. Ces. Wys. W. Xiążę Michał przybył w
d. 18. Kwietnia do Petersburga. (D. A.)

Wiadomości z Grecyi.

Podług wiadomości z Nawarynu z d. 24.
Marca w najnowszym Kuryjerze Smyrnieńskim z d.
5. Kwietnia umieszczonych, wezwany był Pułkow-
nik Fabvier do Nawarynu przez Marszałka Mai-
son, który przed oddaleniem się swoim z Morei
chciał się z nim rozmówić. Jak słyhać, korpus
Francuzki 5,000 ludzi, pod rozkazami Marszałka
polnego Schneider, pozostanie jeszcze w Morei.
Reszta wojska Francuzkiego, pewracającego do
Francyi, wsiąść miała w d. 10. Kwiet. na okręty.
Marszałek Maison i sztab jego jeneralny popłynię
na fregacie Dydonie. Francuzki bryg wojenny Ak-
teon, pod sprawą Kapitana Leblanc, wysłany zo-
stał w d. 22. Marca przez Admirala Rosamel (do-
wodzącego pod niebytność Wice-Admirala de Rig-
ny na stanowisku Francuzkiem na Wschodzie) z
Nawarynu do Suda, z kąd niedawno powrócił.

Kuryjer Smyrnieński z dnia pomienionego u-
mieścił w liście datowanym w Eginie d. 11. Marca
następujący spis terażniejszych Członków Panhel-
lenijonu z wymienieniem ich miejsca urodzenia:
Dawni Członkowie: Andrzej Zaimi, Piotr Mauro-
michali (znany Bej Majnotów), Anagnasti Deli-
janni, J. Zografo, Andrzej Papadopulo, wszyscy
pięciu z Peloponezu; Hadży Apostoli, z Ipsary;
Jan Mexi, ze Spezzyi; Alex. Maucordato, z
Konstantynopola; Jerzy Suzzo, z Konstantynopo-
la; Krzysz. Klocaris, z Zagori; Krzysz. Amian,
z Patradżyka; Tasi Manghina, z Volo; Viaro
Capodistrias, z Korfu; Andrzej Metara, z Cefa-
lonii; A. Kondustaolo, ze Shio; Stavro Joannu,
z Jamny. Nowi Członkowie: Jan Koletti, z Ka-
lavyry; Jannuli Nako, z Liwadyi; Pano Rango,
z Agrafy; Dymitry Peruka, z Argos; Anast. Ka-
ralambi, z Kalawyry; N. Renieri, z Kandyi; J.
Konduma, z Mykony; i Młch. Kairi, z Andros.
(G. W.)

Wiadomości ze Smyrny.

W d. 28. Marca odprawiono w Austryjackim,
a w d. 31. Marca we Francuzkim narodowym ko-
ściele w Smyrnie, uroczyste nabożeństwo żałobne
za Papieża Leona XII. zmarłego w Rzymie w d.
10. Lutego r. b. Na pierwszém znajdowali się:
c. k. eskadry dowódzca, Przeciw-Admirał Hrabia
Dandolo, i c. k. Jeneralny Konsul P. Questiaux,
tndzież Oficerowie c. k. marynarki i urzędnicy
Konsulatu.

W d. 16. Marca, król. Francuzka fregata
Fleur de Lys, pod Kapitanem Lalande, przybyła
z Nawarynu i Eginie do Smyrny; przywiozła ona
szesnastu Arabów, wziętych w Nawarynie wnie-
wolę Francuzką, a których P. Lalande oddał Tu-
reckiemu Gubernatorowi w Smyrnie, Hassan Pa-
szy, wraz z listem naczelnego Wódza Francuzkie-
go wojska wyprawy w Morei, Marszałka Maison.

Kuryjer Smyrnieński z d. 29. Marca umieścić
następujący wykaz terażniejszej siły morskiej Ros-
syjskiej na morzach: śródziemném i czarném, za
którego dokładność zaręcza:

Flota na morzu śródziemném:

Okręty liniowe: Azów, o 74 działach; W.
Xiążę Michał, o 82; Alexander Newski, o 74;
la Fère Champenoise, o 84; Ezechiel, o 74; Włó-
dzimierz, o 74; Konstantyn o 74 i Emanuel, o 60.
Fregaty: Xiężna Łowicka, o 50 działach; Kon-
stantyn, o 44; Maryja, o 44; Olga o 44; Ale-
xandra, o 44; Kastor, o 44; Helena, o 36.

Korweta: Gremiaszezy, o 24 działach.

Brygi: Ulysses, Telemak, Achilles, User-
die; pierwsze dwa mają po 20, a ostatnie po 18
dział. — Te dwadzieścia okrętów wojennych mają
razem 1,002 dział.

Flota na morzu czarném:

Okręty liniowe: Paryż, o 110 działach;
Franciszek Pierwszy, o 110; Cesarzowa Maryja,
o 84; Król Pruski, o 84; Pantelejmon, o 84;
Hollandyja, o 74; Orzeł północny, o 74; Skoe-
nen, o 74, i Parmeńczok, o 74.

Fregaty: Standar, o 56 działach; Sztafeta,
o 44; Flora, o 44; Rafał, o 36; Pośpieszny o 36.

Oprócz tego, 28 korwet, brygów i mniej-
szych okrętów; ogółem czterdzieści dwa okręty
wojenne, mające 1,550 dział.

W Październiku roku zeszłego spuszczone
z warsztatów Rossyjskich na morzu czarném: 4
fregaty; nie wiadomo, czyli należeć będą do dzia-
łań w terażniejszej kampanii. (D. A.)

(Do tego Numeru Gazety dołączony jest Ner. 20. Rozmaitości.)

Redaktor: Mikołaj Mihałowicz; Drukarnia: Piotra i Augusta Pillerów.